

Het oplaten geschiedt in een keer. Er zijn hiervoor twee methoden:

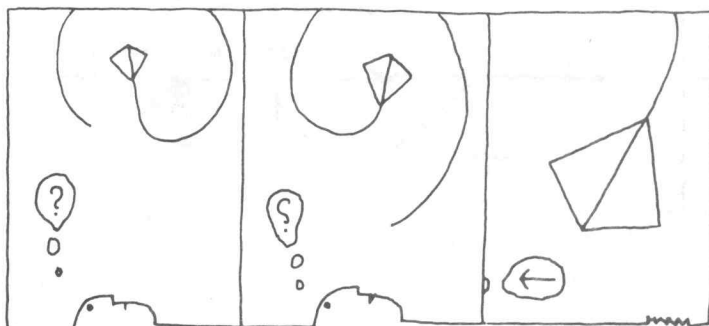
1. Laat + 4 man de Centipede omhoog houden. De achterste man moet als eerste loslaten. De rest in snel tempo achter elkaar.
2. Leg de Centipede uit over de grond met de voorkant boven. Laat de helper achteraan plaatsnemen en de eerste 10 schijven oplichten. Trek nu alle schijven in een keer naar voren aan de boventoom en de Centipede vliegt.

Het binnenhalen is ook een kunst apart. Hiervoor zijn ook twee methoden:

1. Pak het kruisstuk in de kop beet en trek de Centipede als een Flexifoil om. De eerste 40 schijven komen op de grond, terwijl de rest zich als een langzame rups omrolt. Dit heeft als voordeel, dat deze dan ook niet meer uit zichzelf kan opstijgen. Het nadeel is, dat de poten over het veld rollen.
2. Hiervoor heb ik een plastic schijf gemaakt met handvat, die ik achter elke schijf plaats en deze stuk voor stuk binnenhaal. Hier heb je wel hulp bij nodig, want met een 5 mm lijn heb ik zelfs grote moeite.

Mijn Centipede trok door onverklaarbare redenen naar links. Ik denk dat dit kwam, omdat ik consequent de knopen achter de schijven op een en dezelfde manier gedaan heb. Waarschijnlijk maak je dan toch minimale fouten, die zich dan opstapelen. Ik heb het trekken naar links opgelost door de lijn over een groot aantal cellen aan de rechterkant iets in te korten.

Herman v.d. Broek, Maarsen

VLIEGERS ZELF MAKEN

Onlangs bladerde ik weer eens in het, weer in tweede druk verschenen, boekje van Harm van Veen: Vliegers zelf maken. Opnieuw vielen mij twee dingen op die ik mij ook van eerdere inzage herinnerde:

- een verdraaid aardig boekje voor de beginnende vliegeraar en nog geruime tijd nadat de eerste koorts geweken is;
- de auteur heeft een paperclip fabriekje of minstens aandelen hierin.

Wat het eerste betreft; iemand die na een eerste kennismaking jeuk in de vingers krijgt kan meteen aan de slag met reeds voorradig huismateriaal. Hebben deze eenvoudige modellen dan ook werkelijk gevlogen (en dat doen ze), dan komen vanzelf de eerste driedimensionale typen aan bod met alles wat daaromheen hangt aan draad, haspels, toming etc.

Over het tweede kan gezegd worden dat de auteur een voorkeur heeft voor eenvoudige huis tuin en keuken materialen als plastic tasjes, plakband, garen als vliegerlijn en, ja natuurlijk, paperclips! De constructies worden hierdoor snel realiseerbaar al zal de meer gevorderde vliegeraar al gauw behoefte krijgen aan serieuzer materiaal dan in elkaar gedraaide paperclipsen als wartels (die ook wel aangestipt worden).

De tekeningen zijn zeer overzichtelijk en het volgen van de aanwijzingen in de beschrijvingen maken een stap voor stap werkwijze haast kinderspel (maar zeker niet kinderachtig). Voor wie later op de "bijbel" van Pelham overgaat vormen de constructies in "Vliegers zelf maken" eigenlijk een onontkoombare eerste stap.

Een enkel woord van kritiek nog; let, vooral bij de vlakke vliegers met een kruislat, op de plaatsing van de top-toom. Deze wordt m.i. consequent te hoog geplaatst waardoor de kracht op de staander zeer ongunstig verdeeld wordt. Beter ware bevestiging ter hoogte van de kruislat.

Tenslotte nog een waarschuwing. Laat dit boekje niet slingeren binnen bereik van kinderen en/of jonge vaders. Je krijgt het niet eerder terug dan nadat minstens enkele modellen beproefd zijn!

Uitgever: Cantecler, Prijs f 30.- .

Bob van Donselaar, Waalre